

ระเบียบวุฒิสภา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตรวจสอบและการพิจารณาคำร้องขอ
ให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ ออกจากตำแหน่ง
พ.ศ. ๒๕๕๑

เพื่อให้การตรวจสอบและการพิจารณาคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐
ของรัฐธรรมนูญ ออกจากตำแหน่ง การส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน และการ
แจ้งผลการตรวจสอบกรณีคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนไปยังผู้ร้องขอหรือผู้เริ่มเป็นไปด้วย
ความเรียบร้อย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๑๓ วรรคสาม ของข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑
ประธานวุฒิสภา จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบวุฒิสภาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการ
ตรวจสอบและการพิจารณาคำร้องขอให้ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญ
ออกจากตำแหน่ง พ.ศ. ๒๕๕๑”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและ
วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

หมวด ๑

การดำเนินการตรวจสอบและการพิจารณาคำร้องขอ

ส่วนที่ ๑

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อร้องขอ

ข้อ ๔ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่
ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภาเข้าชื่อร้องขอ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว
ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบคำร้องขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตาม

บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๕ การตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๔ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการดังนี้

(๑) ตรวจสอบจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องขอ ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา

(๒) ตรวจสอบคำร้องขอว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

(๓) ตรวจสอบลายมือชื่อและสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องขอ

(๔) ตรวจสอบว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องขอ เป็นผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ตามมาตรา ๒๓๙ วรรคสองและวรรคสาม หรือมาตรา ๒๔๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๒ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี หรือไม่

ข้อ ๖ การตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอตามข้อ ๕ (๒) ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) ต้องทำเป็นหนังสือ และมีรายละเอียด ดังนี้

(ก) ลงลายมือชื่อของผู้ร้องขอ

(ข) ระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อ

(ค) ระบุชื่อ ชื่อสกุล และตำแหน่งของบุคคลที่จะร้องขอให้ถอดถอน ซึ่งบุคคลที่จะร้องขอให้ถอดถอนต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามที่กฎหมายบัญญัติให้วุฒิสภามีมติถอดถอนได้ และต้องดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่ยื่นถอดถอนนั้นด้วย

(๒) ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(ก) ร่ำรวยผิดปกติ

(ข) ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่

(ค) ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(ง) ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(จ) ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ หรือกฎหมาย

(ฉ) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๓) ต้องระบุนายานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

ข้อ ๘ การตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๕ (๓) และ (๔) ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อร้องขอ ให้ดำเนินการจัดส่งข้อมูลไปตรวจสอบยังสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

(๒) กรณีสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อร้องขอ ให้เลขาธิการวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบ

หากผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องขอไม่มีสมาชิกภาพเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา แล้วแต่กรณี หรือไม่รับรองลายมือชื่อ หรือเป็นผู้ที่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ ตามมาตรา ๒๓๕ วรรคสอง และวรรคสาม หรือมาตรา ๒๔๐ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๗๒ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี หรือลงลายมือชื่อซ้ำ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจำหน่ายบุคคลดังกล่าวออกจากการเป็นผู้เข้าชื่อร้องขอ

ข้อ ๙ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อร้องขอ แจ้งความประสงค์เป็นหนังสือต่อประธานวุฒิสภาเพื่อขอลอนชื่อออกจากการเป็นผู้เข้าชื่อร้องขอ ก่อนประธานวุฒิสภาส่งคำร้องขอให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจำหน่ายบุคคลดังกล่าวออกจากการเป็นผู้เข้าชื่อร้องขอ

ข้อ ๑๐ เมื่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๘ แล้ว ให้รายงานผลการตรวจสอบคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไปตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๒

ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อร้องขอ

ข้อ ๑๐ กรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนเข้าชื่อร้องขอเมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอแล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบคำร้องขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และตามมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๑๑ การตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๑๐ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตรวจสอบจำนวนรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอ ซึ่งต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคน

(๒) ตรวจสอบคำร้องขอว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่

(๓) ตรวจสอบว่าประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา หรือไม่

ข้อ ๑๒ การตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอตามข้อ ๑๑ (๒) ให้พิจารณาตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

(๑) ต้องทำเป็นหนังสือ และมีรายละเอียด ดังนี้

(ก) ชื่อ ต้องระบุ ชื่อ ชื่อสกุล ให้ถูกต้องครบถ้วนและชัดเจน กรณีที่มีการเปลี่ยนชื่อหรือชื่อสกุล ให้แนบสำเนาหลักฐานที่เกี่ยวข้องและต้องรับรองสำเนาด้วย

(ข) อายุ ต้องระบุอายุให้ถูกต้องและชัดเจน โดยประชาชนที่มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปีบริบูรณ์ ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง

(ค) ที่อยู่ ต้องระบุให้เพียงพอที่จะสามารถติดต่อได้ โดยเป็นที่อยู่ตามภูมิลำเนาหรือที่อยู่ปัจจุบัน

(ง) หมายเลขประจำตัวประชาชน ต้องระบุหมายเลขประจำตัวประชาชนให้ถูกต้องครบถ้วนและชัดเจน

(จ) สำเนาบัตรที่แนบมากับคำร้องขอ ต้องเป็นสำเนาบัตรเฉพาะที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น คือ บัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ โดยสำเนาบัตรดังกล่าวต้องชัดเจนและต้องรับรองสำเนาด้วย

(ฉ) ผู้ร้องขอต้องลงลายมือชื่อของตน กรณีพิมพ์ลายนิ้วมือแทนการลงลายมือชื่อต้องมีพยานรับรองลายพิมพ์นิ้วมือไม่น้อยกว่าสองคน ทั้งนี้ พยานต้องแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชน บัตรประจำตัวประชาชนที่หมดอายุ หรือบัตรหรือหลักฐานอื่นใดของทางราชการที่มีรูปถ่ายสามารถแสดงตนได้ โดยสำเนาบัตรดังกล่าวต้องชัดเจนและต้องรับรองสำเนาด้วย

(ข) ระบุวัน เดือน ปี ที่ลงลายมือชื่อ ซึ่งต้องอยู่ระหว่างวันที่ผู้ริเริ่มมาแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา จนถึงวันที่ผู้ริเริ่มได้นำคำร้องขอมายื่นต่อประธานวุฒิสภา

(ข) ระบุชื่อ ชื่อสกุล และตำแหน่งของบุคคลที่จะร้องขอให้ถอดถอน ซึ่งบุคคลที่จะร้องขอให้ถอดถอนต้องเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้วุฒิสภามีมติถอดถอนได้ และต้องดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่ยื่นถอดถอนนั้นด้วย

(๒) ต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งเป็นข้อ ๆ อย่างชัดเจนว่ามีพฤติการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด ดังนี้

(ก) ร่ำรวยผิดปกติ

(ข) ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่

(ค) ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ

(ง) ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

(จ) ส่อว่าจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย

(ฉ) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง

(๓) ต้องระบุพยานหลักฐานหรือเบาะแสตามสมควรและเพียงพอที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงต่อไปได้

หากผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งปรากฏว่าคำร้องขอใดมีรายชื่อซ้ำ ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจำหน่ายรายชื่อซ้ำดังกล่าวออกจากการเป็นผู้เข้าชื่อร้องขอ และแจ้งให้ผู้ริเริ่มทราบ

ข้อ ๑๓ การตรวจสอบสิทธิเลือกตั้งของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอตามข้อ ๑๑ (๓) ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจัดส่งรายชื่อและหมายเลขบัตรประจำตัวประชาชนของผู้เข้าชื่อร้องขอไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และกระทรวงมหาดไทย

หากผลการตรวจสอบตามวรรคหนึ่งปรากฏว่า ประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอเป็นผู้ไม่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาจำหน่ายบุคคลดังกล่าวออกจากการเป็นผู้เข้าชื่อร้องขอ

ข้อ ๑๔ เมื่อสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาดำเนินการตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๑๐ แล้ว ให้รายงานผลการตรวจสอบคำร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แล้วแต่กรณี

หมวด ๒

การแจ้งผลการตรวจสอบกรณีคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับรายงานผลการตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๘ หรือข้อ ๑๔ แล้ว หากเห็นว่าคำร้องขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานวุฒิสภา

ข้อ ๑๖ หากผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มดำเนินการตามข้อ ๑๕ แล้ว ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาคำเนินการต่อไป ตามหมวด ๑ ส่วนที่ ๑ หรือส่วนที่ ๒ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๑๗ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๑๕ แล้ว ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มมิได้ดำเนินการแก้ไขคำร้องขอให้ถูกต้องหรือครบถ้วน ให้คำร้องขอดังกล่าวเป็นอันตกไป และให้ประธานวุฒิสภาแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบ

หมวด ๓

ระยะเวลาและการส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวน

ข้อ ๑๘ กรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาเข้าชื่อร้องขอ ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้ประธานวุฒิสภาชี้แจงให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบเพื่อขอขยายระยะเวลา

กรณีประชาชนเข้าชื่อร้องขอ ให้ประธานวุฒิสภาคำเนินการตรวจสอบและพิจารณาคำร้องขอ และส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน ให้ประธานวุฒิสภาชี้แจงให้ที่ประชุมวุฒิสภาทราบเพื่อขอขยายระยะเวลา

หากไม่สามารถดำเนินการขอขยายระยะเวลาได้ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม ให้ประธานวุฒิสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้วุฒิสภาทราบภายหลัง

ข้อ ๑๕ เมื่อประธานวุฒิสภาพิจารณารายงานผลการตรวจสอบคำร้องขอตามข้อ ๕ หรือข้อ ๑๔ แล้ว หากเห็นว่าเป็นคำร้องขอที่ถูกต้องและครบถ้วนตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด ให้ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการได้สวน พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ร้องขอหรือผู้ริเริ่มทราบ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๑

ประสพสุข บุญเดช

ประธานวุฒิสภา